

Paul Fennel

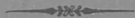
Oađáhuv tun?

Tehalaž koččamaš juáhážan.

Čaállam

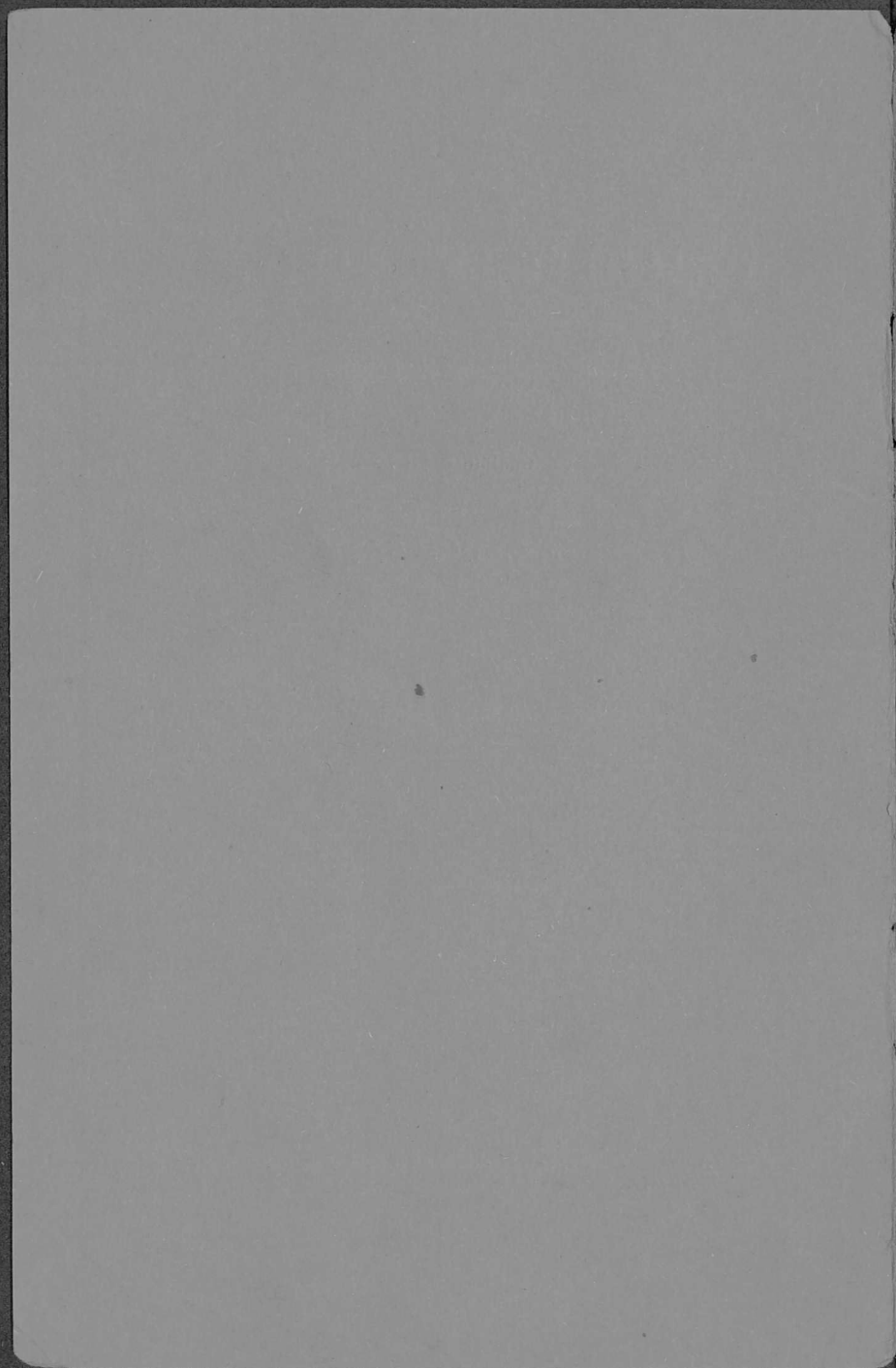
J. C. Eyle.

—
Anarsämikielan jurgalum.

1903

U. v. Knorring vuolgattim-läjadus koastadasäin teddilum,

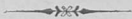
Oadáhuv tun?

Tehalaž koččamaš juáhážan.

Čaállam

J. C. Ryle.

Anarsämikielan jurgalum.

U. v. Knorring vuolgattim-lájadus koastadasáin teddilum.

1903

HELSIGIST,
Syemilii Kirjalažvuoda Seervi kirjeteäddust.
1903.

Lohhee, tääl mun piejam tunin mottoom aibas ovtkeärdašii koččamaš. Luuv täid laadid, te tun vorg vuammašah, montiet mun tom toovam. Oadähuv tun siäluud audagasvuoda itoi?

Ennuin lii kale kristhas nomm, ige sist kuitag leh eellim, mii toos kulloo. Immeel ij leh sii väimu kunagas; sij coapcuh kidda maailmliin aašin. Nabdemeh ulmuuh lee puohain maailmliin pargoin tävja čuvtii viissah ja čeepeh — ennuu sist lee eromaš kävpp-almaah, šieu tyeji-almaah, šieu heärah, šieu palvaliijeeh, šieu siidkyeimih, šieu vyelebääh — tom puoh mun mielalan miedetam. Mut tääl mun säärnum sii jämhännää siäluin, sii nuuvhännää älššidimvuodain, — ja tommit ko lii ärvidmist ton huolahännäävuodast, moin sij oainojeh tai aašiguim monattallađ, te sij ferttejah onnuđ sorottemes, jurdačhännää, keppisas-mielalaž ja olgolas olmožin. Sij **oadih**.

Mun jiem täätu säärnuđ, et ij sii siälun koassin poađáččii jurda Immeel ja suu pasevuoda kuatta, mut täät ij kuitag leh vuossmužžan sii väimust. Jiem meidei säärnu, et puohai eellim ličij sámmáanal; nubbe lii olgolää sudo rađe alne ko nubbe. Kuitag ferttee säärnuđ, et puohah joteh jieijis roodid, ja et eä

toh leh Immeel raðeh. — Jiem tieðe, puávtaččiimuv árvustallad ulmuu váimu tile eárrás ko ráámmat mielði; mut jos ráámmat mielði kalga tuommið, te jiem pyevti táin ulmuin sárnuð eárrás ko, et sij **oaðih**.

Tááh ulmuuh eä tuubðast sudo suddon, eäge tuubða jieijis luáнду pillešum tile. Sij eä manenkin ane, vaik rikkoh Immeel pákkumiid, eäge huola, eelihuv sij suu laava mielði adei eä. Ja kuitag lii Immeel sárnum, et laava rikkomaš lii suddo, et ulmuu áigumaš lii paa, et Sun vaijeed sudo ige pyevti tom kierdað, et jäämmim lii sudo pálkki, ja et olmož, kote taha sudo, ferttee jäämmið. Nuut tuoðai, sij **oaðih**.

Lohhee, liiuv tuu'uv siálu táan tileest? Jurdač muu koččamaš: **oaðáhuv tun?**

Tááh ulmuuh eä ibbeerd, montiet sij tarbašeh Pestee. Sij jurdeh, et alman peessamaš lii aibas heälppu ja et Immeel mahteni majemustá áärmit, mut sij eä jieijahkin tieðe, maht. Ja kuitag lii Immeel sárnum, et sun lii vanhurskes, pase ja muttuuhánnáa Immeel, et Kristus lii ainoo raðe, et ij kihheen pyevti Eeiji luus poattid mudoi ko suu peht, et sudoi addagas addelim ij leh kavnumist mudoi ko suu voorast, et nuhtan Kristustáa ulmust ij leh tuáivu, et puohah, moh táttuh audagassan šoddað, ferttejuh oskoð Jeesusan ja poattid suu luus, ja keäh eä oskõ, tyemmejuvojeh. Nuut tuoðai, sij **oaðih**.

Lohhee, mun kojadam vala ohtii: liiuv táat tuu'uv tile? Jurdač muu koččamaš: **oaðáhuv tun?**

Tááh ulmuuh eä vuámmaš, et pase eellim lii tarbaslaž. Sii mielast oro tommit, jos taheh mahte puoh eárraseh ja eelih nuutko maailm mii pirra. Ja

mii kuaska ruhadasan ja ráámmat luhaman sehe oamitobdolažvuotan saanin ja tuojin, tuotavuoda ja rehalií eellim vievattalman, vyeligažvuoda ja rááhisvuoda harjettasan ja tuolvahánnáa maailmest coapcuman — te tááh lee ááših, maid sij eä ibbeerd áárvust anneed. Ja kuitag lii Immeel sárnum, et ij nuhtan pasottastáa kihheen koolga oainid Heára, et ij kihheen, kote nyeski lii, pyevti alman peessađ, ja et suu aalmug kalga lete eromaš aalmug, heedaľmlaž puorin tuojin. Nuut tuodai: **sij oadih!**

Lohhee, mun vala ohtii saárnum: liiuv tuu'uv tile táánmuáđušaž? Jurdač muu koččamaš: **oadáhuv tun?**

Ja mii paammus lii, te tááh ulmuuh eä oinuu ollagin tubdamin vaaras. Sij joteh moskočoolmii-guim eáge oinuu tietimin, et helvit lii sii rade keeijist. Tááh nieudeeh lee mielastis riggáh, vaik sij lee kievhih, kallaanam, vaik sij lee neálgumin, tiervaseh, vaik sij lee pyeceehe; ja ko sij koccájah, te sij vuámmašeh, et puoh lei tušes juurda. Ja toin nalin ennuuh nieudih siáľluus audagasvuodast. Sij tuáivuh, et sij kävnih ráuhu, mut ráuhu ij sist pyevti leđe; sij jurdeh, et puoh sii ááših lee olmnal, ja sij ferttejeh majemustá vuámmašid, et puoh lei ruáptud. Nuut tuodai: **sij oadih.**

Lohhee, vala ohtii mun koijadam: liiuv tuu tile táánmuáđušaž; **oadáhuv tun?**

Rááhis lohhee, jos tuu oamitobdo časka tuu ja sárnu tunin, et vala oadáh, maid mun koolgam toohad tuu cuvnam tiet? Tuu siáľlu lii hirmos vaarast, nuhtan vuáimalii mutostáa tot lii hevvanimnal. Koas táát mutos šadda?

Tun leh jáámmim vaarast, mut jiehe kuitag vaalmaš táábbin ratkuđ; tun koolgah lavkkiđ tuámū ou-

dan, ja jieh leh vaalmaštum čäittiđ jiejjad Imelan. Tuu sudoh eä leh addagas adelum, tuu väimu ij leh vđđasist šoddam, tun jieh leh vanhurskesin tohhum. Vaik tun peesaččihuv alman, jieh šodaččii audagassan, tastko almē Heärra ij leh tuu ustev; mii suŋin tohhee, ij tuhhi tuŋin; maid sun paa'an ana, tot ij leh paa tuu mielast; suu sääni ij leh tuŋin lohđuttassan; suu laaha ij leh tuu juolgii kinttal; suu poattim tiet jieh illood, tust ij leh haalu kullađ suu kuátta, tun jieh määtii sárnuđ suin, tun jieh kierdaččii leđe ohtan mannoost ja nuuvhännää suu aldavuodast, ja engalii ja poosii servi ličij tuu mielast ahheev ige hävski. Jos äšši ličij nuutko tun huolamettumin eäläh poattee äigi jurdačhännää, te ij ráámmat liččii ollagin kirjettum, Kristus ij liččii tarbašam jäämmid, apostoleh liččii lemaž mielattemeh, uđđa testament kristhasah tušes tuáivust elleeh ja evangeliumist kulluuttum soovad eivi tarbašmettum; o, koccää, elege oadi innig!

Ele säärnü, et jieh pyevti iberdiđ tilád nuut aibas nievrin, et vaara tuodai lii nuut styeres ja et Immeel nuut korrasávt tyemmee. Nabdem kievesvuoda lii paas jieggá jo 6000 ihheed ulmuí väimoid culidam — tuot lii tot stuorra kiela, maid sun lii kiellam ton rájiiist, ko sun Eevan ceelhij: eppee ainaskin koolga jámimáin jäämmid. Ele sittä leh nuut mielattem et čaanaŋ tuon kielan. Immeel ij koassin leh kuáđdam sudo rángašhännää ige sun poattee äigigin kyede tom toovhännää. Sun lii jyehi äigi annaam sääniis; tun koolgah tom vahagnad vala ohtii vuammašid, jos jieh toov puáradas. Koccää, koccää!

Ele ráuhudad toinkin, et leh kristhas kirho jiešan ja ereb tom eepidhännää nuut šieu kristhas

ko kiini nubbeuv. Mun säärnum tuŋin, jos tust ij leh eres ettamaš, te täät vää taha tuu ääši nievribin. Leävus nuut, et tuu nomm lii kirkkokirjin, et tun onnuh hurskes olmožin, et tun leh ennuu iivid kullam evangelium jiena, et tust lii kristhas olgoldas häämi ja äigi äigist eäläh Heära pevdist — te kuitag, jos ereb puoh tääm jieh vaijeed sudo ige räähist Heära Jeesus ja jos ij tuu väimu leh pase Jiega tempgal, te jieh kuitag majemustä koolga lede eres ko kadottum jiegga. Tun jieh pyevti passeen šoddad ton peht, et leh pasevuotan kuččum. Koccaä, koccaä!

Ele meidei säärnu; **lemhan mun kastum ja ton-tiet must lii nanosvuot, et lem Imelist šoddam ja et suu ärmu lii must.** Mun västidam tuŋin: tust ij leh mihheen meerhaid, mii rätka nabdem ulmuu nubbeest, nuutko pase Johannes vuossmuu epistolistis lii tom čäittam. Tun jieh tuubdast, et Jeesus lii Kristus, tun jieh vyeiti maailm, tun eäläh suddoost, tun jieh räähist viiljad, tun jieh leh paavuoda vuaittam. Maht mun tääl puävtam oskođ et tun leh Imelist šoddam? Jos Immeel ličij tuu eeči, te Jeesus ličij tuŋin räähis; — jos liččih Immeel pärni, te tun adeliččih suu Jiega jodeettiđ jieijad. Must ferttejuh lede pyerebeh tuodaštasah. Kost lii tuu kaatamaš ja tuu osko? Kost lii tuu Kristusain čiehhum eellimad Imelist? Kost lii tuu pase eellim? Toh lee heedalmeh, moh kalgeh oinud, et puävtäččiim oskođ, et kristhasvuot lii veeditum tuste ja tun leh šoddam uđđ oaksin tuota viinemuorast. Mut nuhtan toi heedalmittää ij tuu kaasta vaje väikuttid eärräs ko toohad tuu tuämü korrasubbon. Koccaä sittä, koccaä!

Mun säärnun tain kiivesvuodain, tastko mun tuubdam kienqalavt, et äigi lii oanehas ja eellim liigas tietimettum, et puavtaččim taam ääšist äjättallad. Vaik mun kuoskaččimuv lohheidan pannaal, te mun kuitag anam taan čiehamettum säärnun-udhe. Mun jiem pyevti kierdađ tom jurduu, et Heära stuorra peivi ferttičij kullad tuš tuamū saanid ja oainid tii Immeel čiče peln toi joavhust, keäh tuäivuttemin ja iššeedmettumin lee äärmust oasittemeh. Ij, mun jiem pyevti tom kierdađ, muu väimu cuovkkan. Onnää peivi, ko vala lii äärmuäigi ja koastedim-peivi ij leh vala poattam, mun aledam jienan tii kihtalim tiet puaradasan. O tutkađ sittä eellimid ja kullad muu saanid: koccáđ, koccáđ! Mane tij táttuvetteđ jäämmid?

Onne Jeesus Kristus pähuldassan mun pıvdám: addelid jieijid soovattid Imeläin! Heärra Jeesus, kote poodij maailman suddogasaıd audagassan tooham tiet, Jeesus, Immeel ja ulmui koskalmai, Jeesus, kote lii mii räähistam ja addelam jieijis mii oudast, — Jeesus vuolgat tiijan räuhusaava. Sun säärnun: „poattid muu luus!“

„Poattid“ — taát lii suotas sääni ja tot kolgačij tii kihtalid. Tij lepped rikkom Immeel vuasta ige Immeel tii vuasta; — ja kuitag kolgvetteđ vuammašid, vuossmuž lävkki soovad kuvl tahoo Immeel peln. Taát lii Heära koččomaš: „poattid muu luus!“

„Poattid“ — tuot lii äärmusääni. Lii nuutko Heärra Jeesus taātučij säärnun: suddogasah, tääbbin mun čuážum ja vuardam tii; mun jiem taátu, et ohtagin tist poađáčij kadottasan, mut et sij puohah toovaččii puaradas. Nuut tuota, ko mun eäläm, ij muqin tuhhiı suddogas jäämmim, mun taatum et puohah

pealuštuččii ja poadaččii tuotavuoda toobdon. Tuommidij leh muŋin illoon, mut lädisvuoda toohađ. Mun nävdum eellim čääsi puohhaid, keäh tättuh tom vuasta väldid. Mun čuážum tii väimui uvsast ja špoakutam — jo kuhháa mun lem njuolgim kiedaidan tii kuvl — mun taatum nuut mielalan lede tiijan ärmulaž. Vala lii saje muu Eeiji viäsust; kuhesmielalažvuodastan mun vuárdam ain, et eenab ulmuu pärnáah poadaččii ärmustövla alda, oudil ko majemuž pasuun kulloo, et ain eenab čäijadam pärnáah jurgaladaččii maassat. O tij suddogasah, „poattid muu luus!“

„Poattid“ — taát lii lopadas ja kihtalas sääni. Heärra Jeesus sárnu: tij suddogasah, mun lem oažžum skeeŋkaid tii verrin, mun puávtam addeliđ nuuvhánnáa mávsuliid skeeŋkaid tii siälöid, skeeŋkaid vala luoppam ulmüiduv. Must lii tievaslaž addagas addelim immeelmettumaid, ávus käldee nuoskiid, putes pihtaseh tuolvadum ulmüid, uđđa väimu korraväimuliid, leekattas pyecccid, máášu tyeje tahheid ja noadi kyeddeid, ilo kierdeid! — O tij suddogasah, hálbis oasan jiem tii kočo, puoh lii valmaštum, poattid, poattid vää muu luus!

Räähis lohhee, kuula tääl kuitag Immeel Algē jiena ja keeja, et jieh hilgō tom, kii tuin sárnu. Jurglađ suddoost, mast tun jieh kuitag pyevti kavnad tuota hävskivuoda ja mii majemustá tobdoō čvttii poččan. Luova maailmest, mast tust ij kuitag pyevti ráuhu leđe. Poadi Jeesus luus, poadi puohai suddoidadguim, leähhus toh vaik mon stuárrah — vaik lehev viáradum Imelist ja vaik tuu eellim ležžav lemaž mon immeelmettum ihenis. Poadi nabdemin ko juo leh, vaik mielastad ležžeehuv toos aibas valmašt-

hännää ja keälbuttem. Poadi onnää pēivi, poadi tallan Heära Jeesus luus!

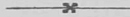
Ja maht täatuh velttiđ poattee vaje, jos jurdačhännää moonatah äärmu. Kuus äiguh paatarid, ko pajeluu keejah Kristus voora ja naggiih äärmu Jiega vuasta?

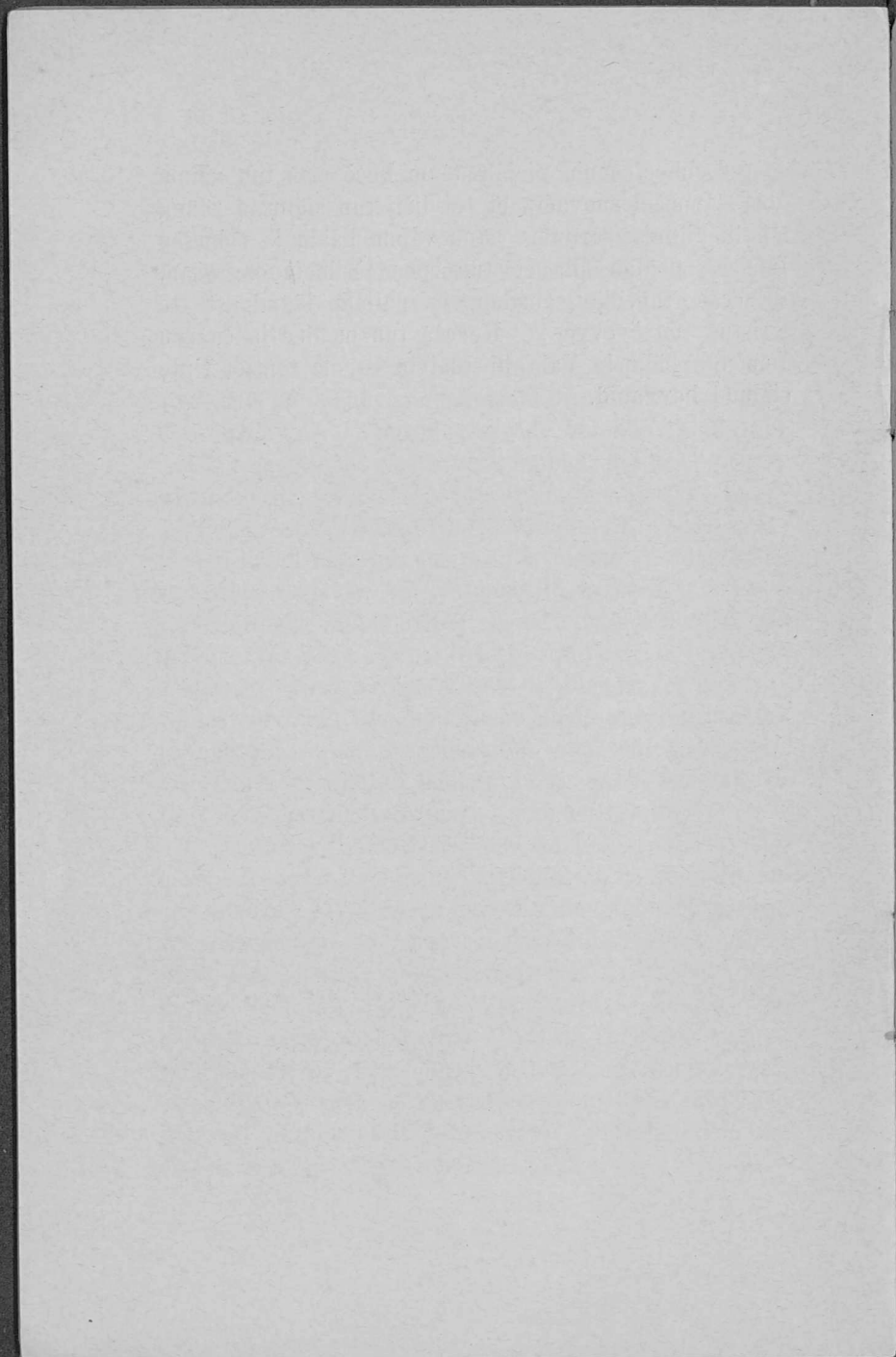
Hirmos lii jurrađ ellee Immeel kiedäid, mut vala hirmosub lii eellid evangeliumain pirastattum ige kuitag tast huollad. Sorolumos rade helvitan lii tot, mii mana räämmat ja särnistövla lappad, äštimmii ja lopadasai kooska. Vuoi väaruut, et jieh tun, nuutko Israel pärnääh, ferttiiččii vaiddalid meäddadasad Kadesist, ko lii juo liigas maņeed, tai poađah mahte Juudas Iskariot sudo toobdon, ko kaatamaš lii maņeed.

Paijaan, räähis lohhee, ja išan čuärvu Heära; ele leh mahte Esau, kote lonotij nuuvhännää puoridis eennamlii täviriiguim. Tast lii tommit, et monnam eellim peiviidad leh keppisasmielälävt annaam, nuhtan ruhadastää, nuhtan Immeeltää, nuhtan Kristustää, maailmiin ja äigaliin mieläin; äigi, mii tuņin vala lii suovvum, ferttiuh tun anneeđ siällood verrin.

Ruhadal Immeel, et sun adeličij tuņin vyeimi luoppađ poaris luändustad ja udhestad ja toovačij tuu uđđ olmožin. Ij kihheen pyevti väimulubboht tuäivud tuu oasalažžan ko mun, ja muu stuarräämus tuäivu lii et tun šodaččih uđda sivnadassan Kristusist. Täät lii pyereeb, ko rigesvuot, tiervasvuot, kunnee adei mätu. Alme vädikoddan pyehtih peessađ nuhtan tai puoriittää, mut jurgladhännää eä toho peesa. Tuodai, jos jämäh uđdasist šoodahännää, te tuņin ličij pyereeb, et jieh liččii šoddamgin. Kihheen ij vuoigist elegin, jos ij sun ele Imelist.

Lohhee, mun piejam táam koččamaš tuu vāimu oola. Immeel suovačij, et tot ličij tuu siälusad sääni, mii lii äiginis sarnum. Muu vāimu haalu ja ruhadas Immeel peälan lii, et tun poadžáčih audagassan. „Kocčää tun, kote oadžah, ja paijaan jäämimist, te Kristus tuu čyevvee!“ Kocčää tun oadžee ja čuárvu Immeel peälan! Vala lii tuáivu, — ele tontiet tipte siáluud hevvanid.

Lapponica 955

